

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din, Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23, Tel. 25-52, Uprava: Gregorčičeva ul. 27, Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.959.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubljana, petek 4. avgusta 1939

Cena posamezni številki din 150

Mnogo dela — malo uspeha

Prejšnji teden se je odprla celjska razstava, jutri se začne VIII. Mariborski teden, ta teden se odpre tudi 6. obrtniška razstava v Št. Vidu nad Ljubljano, že pa se pripravljata otvoritev Ljubljanskega jesenskega velesejma in v polnem teku so tudi priprave za veliko obrtniško razstavo v oktobru na ljubljanskem velesejmu. Vsaka teh razstav je zgovorna priča o prizadevanju naših gospodarskih ljudi, da nudijo vedno kaj novega in da vedno bolj ustrezajo kupecem. Vsaka teh razstav — a našli smo le nekatere — priča, da naši ljudje mnogo delajo in da delajo tudi dobro. Drugo je seveda vprašanje, če imajo od svojega dela tudi to, kar bi morali in mogli imeti. Če pogledamo statistiko o gibanju naših obratov, potem moramo žal ugotoviti, da se našim ljudem ves njih trud mnogo preslabo izplača. Naš kmetovalec se kar ne more dokopati do boljšega življenja in velik del si mora še vedno iskati kruha v drugih pokrajinah ali pa izven države. Tisoči sezonskih delavcev, ki jih pošilja samo Prekmurje vsako leto v tujino, o tem dovolj zgovorno pričajo. A sezonski delavci so najslabše plačani delavci.

Naša trgovina prav tako ne more priti na zeleno vejo. Statistika celo pravi, da število trgovin kar naprej pada in kar je še posebej značilno, a tudi žalostno, pada še zlasti v Ljubljani, dočim bi bilo naravno, da bi ravno tu najbolj napredovala. Kje pa naj trgovina napreduje, če ne v gospodarskem središču naroda. Kako je z našo industrijo, so nam pokazale razne selitve industrij na jug in celo v daljni Egipt. Pa tudi naš obrt se ne more pohvaliti. Nekateri stroke našega obrta so tako razvite, da bi morale naravnost dobro živeti. Naj spomnimo tu le na visoko razviti pohištvni obrt, ki more tekmovali z vsako tujo konkurenco. Če bi bile razmere ugodne, če bi se za razvoj našega gospodarstva storilo vse to, kar bi se moglo in tudi moralo, bi moral pohištvni obrt dati še vse polno našim ljudem dobrega zaslužka. In če končno omenimo še naše gostinstvo. Slovenija je naravnost predestinirana v to, da je dežela tujskega prometa. V takšni deželi pa bi morali biti za gostinstvo zlati časi. V resnici pa je stvar čisto drugačna. Rastejo samo najmanjši gostinski obrati, takšni, ki nimajo s tujim prometom prav nič opraviti, ki so prav za prav le ljudske kuhinje. Povečanje števila teh najmanjših obratov z istočasnim zmanjšanjem števila velikih obratov dokazuje, da življenjska ravan ljudstva pada. Pri vsem velikem delu naših ljudi moremo torej le konstatirati, da naše gospodarstvo ne more doseči resničnega napredka.

Zakaj ga pa ne more, to so že prepričujoče povedali naši gospodarski ljudje in naši gospodarski strokovnjaki. Jasno so že opozorili na vse vzroke hiranja našega gospodarstva, a tudi povedali, kaj je treba storiti, da se to hiranje neha. Kaj nam je treba storiti, da se more naše gospodarstvo razviti, vse to je prav za prav že ugotovljeno in mogli bi celo reči, da je ugotovljeno do podrobnosti. Kljub temu pa se to ne more začeti izvajati.

Da pa se ne more izvajati, je vzrok v tem, ker še vedno nismo dosegli potrebnega soglasja med delom naših javnih delavcev in delom naših gospodarskih ljudi. Naša politika se ne dopolnjuje z našim gospodarstvom, temveč postopa, kakor da bi bila v resnici sama sebi namen. Zato vse ugotovitve gospodarskih strokovnjakov obvisijo v zraku, zato ostajajo vse zahteve naših gospodarskih organizacij neizpolnjene, zato je naše

delo še vedno neorganizirano, zato še vedno nimamo osrednje organizacije, ki bi vodila vse naše delo. Naše javno delo je brez potrebne harmonije, naša iniciativa brez poleta in vse naše akcije le bolj naključne, ne pa sistematične in z jasnim ciljem. V tem pa je tudi glavni in zadnji vzrok, da kljub vsemu delu naši ljudje ne pridejo do onega blagostanja in do onih uspehov, ki bi jih zaslužili po svojem delu.

Naši ljudje delajo, mnogo in dobro delajo, vse naše skupno delo pa, ki bi moralo biti učinkovita rezultanta dela naših ljudi, je nezadostno in brez sistema. Zato pa tudi ne prinaša uspehov, zato ostajamo vedno tam, kjer smo bili, zato tudi še vedno živimo v boju za stara gesla. Bodočnost pa je v tem, da bomo znali dati delu naših ljudi pravo ceno. Stara gesla in stare metode nas do te bodočnosti ne bodo privedli.

razumljivo, da se vodstvo trudi z vsemi silami, da ustvarja za goste lagodje, ki naj jih vedno znova vabi v obdramsko prestolnico.

V ospredju zanimanja javnosti od blizu in daleč pa je letos Festival slovenskih narodnih običajev v soboto in nedeljo, ki bo največkratnejša revija naše folklorne, kar smo jih doslej videli ne le v Sloveniji, temveč sploh v Jugoslaviji. Za marsikoga bo ta prireditel naravnost odkritje bogastva naših narodnih sporočil, za katera smo se doslej vse premalo zmenili.

Z lastnim trudom in lastno močjo se je Maribor osvobodil, sam si je ustvaril pogoje za svoje gospodarsko in kulturno življenje. Plodove tega svojega, lahko rečemo optimističnega dela, polnega vere v boljšo bodočnost, bomo Mariborčani pokazali zunanjemu svetu na našem Mariborskem tednu, ki traja do nedelje 13. avgusta.

Maribor vas vabi! Obiščite veselo mesto ob Dravi in njegovo prelepo okolico! Saj je Mariborski teden najlepša priložnost za obisk naše severne meje!

★

Festival narodnih običajev v Mariboru

Pripravljani odbor za prireditel festivala prosi občinstvo, da se po možnosti v narodnih nošah v čim večjem številu udeleži sprejema narodopisnih skupin, ki bodo nastopile na festivalu slovenskih narodnih običajev v Mariboru. Sprejem bo v soboto, dne 5. avgusta ob 11.30 na glavnem kolodvoru. Narodne noše naj bi se v čim večjem številu udeležile tudi sprejema, ki bo po prihodu vlaka krenil z glavnega kolodvora skozi mesto. Zeleti bi bilo, da bi bilo tudi čim več obiskovalcev obeh predstav festivala oblečenih v narodne noše. Pripravljani odbor za prireditel festivala prosi kulturna in narodna društva v Mariboru, da sporočijo gornjo prošnjo svojemu članstvu.

Policijska ura za časa VIII. Mariborskega tedna

Kraljevska banska uprava v Ljubljani je odobrila za čas trajanja letošnjega Mariborskega tedna, to je od 5. do 13. avgusta podaljšanje obratovalnega časa gostinskih obratov v Mariboru. V tem času bodo odprte kavarne do 4. ure zjutraj, buffeti do 23. ure zvečer in vsi ostali gostinski obrati do 2. ure zjutraj. Za podaljšanje policijske ure gostinski obrati ne plačajo posebnih pristojbin.

Trgovinska pogajanja v Rimu se zaključijo ta teden

»Jug. Kurir« poroča iz Rima, da se bodo trgovinska pogajanja v Rimu končala že ta teden. Dosedanji rezultati pogajanj kažejo, da se bo znatno povečal naš izvoz v Italijo, zlasti izvoz lesa in živine. A tudi italijanski izvoz v Jugoslavijo se bo precej dvignil.

Da se bo naš izvoz v Italijo v resnici dvignil, dokazuje to, da je Italija popolnoma likvidirala svoje dolgove iz prejšnjih klirinških računov ter da ima po novem kliringu že nad 100 milijonov din terjatev proti nam. Zaradi tega se ni bati, da bi zaradi povečanja izvoza prišli naši izvozniki v to neprijetno situacijo, da bi morali po več mesecev čakati na plačilo svojih terjatev.

Položaj se za trgovino ni zboljšal

Statistični podatki Zbornice za TOI za 2. četrtletje

Ze statistični podatki Zbornice za I. četrtletje o številu prijavljenih in odjavljenih obratov so dokazovali, da se je gospodarski položaj Slovenije v I. letošnjem četrtletju zelo poslabšal. Zlasti se je poslabšal v industriji, saj se je število industrij znižalo za 7 in je samo Ljubljana izgubila 6 industrij. Enako pa je padlo tudi število trgovinskih obratov, in sicer za 26. Dvignilo se je edinole število obrtniških obratov, kar pa je le navidezno zboljšanje, ker so nekateri šušmarji prijavi svoje obrate.

V II. četrtletju se položaj ni dosti zboljšal, čeprav kaže na prvi pogled statistika znatno ugodnejše lice. Tako je bilo:

	I.		II.	
	četrtletju	četrtletju	četrtletju	četrtletju
v industriji	4	11	8	5
v obrtu	317	272	303	186
v trgovini	238	264	171	200
v gostinstvu	87	83	88	79
skupno	646	620	570	470

Število obratov se je torej zvišalo v drugem četrtletju za 100, dočim v I. četrtletju le za 26. Če pa pogledamo podlize, kako to zboljšanje izgleda v resnici, pa vidimo, da ni prav nič razveseljivo. V industriji se vidi to v tem, da nove prijave ne pomenijo tudi novih podjetij, investicijska delavnost pa je bila zaradi težav pri nabavi surovin minimalna.

V obrtih se je položaj nekoliko zboljšal, zato pa se je tem bolj poslabšal za trgovino. Število odjavljenih trgovinskih obratov raste stalno in to jasno dokazuje, kako silno so upravičene zahteve trgovstva, da se že nekaj stori v zaščito trgovine.

Število gostinskih obratov se je nekoliko povečalo, a samo število malih in najmanjših obratov, da prav za prav celo dvig števila obratov dokazuje poslabšanje gospodarskih razmer.

Za posamezne panoge označuje Zbornica gibanje obratov tako-le:

Industrija

Od 8 prijav industrijskih obratov odpadeta po dva na predilnice in na izdelovanje kovinskih predmetov ter po 1 na tovarno usnja, tkalniški obrat, konfekcijo in izdelovanje peciva. Pri tekstilnih podjetjih gre v stvari samo za izpremembo naslovov tvrdk in družabne oblike, v enem primeru pa za izdajo definitivnega odobrenja za že obstoječi obrat. Zato je istočasno tudi odjavljena ena tkalnica in ena predilnica. Ostale odjave se nanašajo na izdelovanje sedlarskih predmetov, kartonaže in to-

delo še vedno neorganizirano, zato še vedno nimamo osrednje organizacije, ki bi vodila vse naše delo. Naše javno delo je brez potrebne harmonije, naša iniciativa brez poleta in vse naše akcije le bolj naključne, ne pa sistematične in z jasnim ciljem. V tem pa je tudi glavni in zadnji vzrok, da kljub vsemu delu naši ljudje ne pridejo do onega blagostanja in do onih uspehov, ki bi jih zaslužili po svojem delu.

Obrt

Med obrtniški obrati pripada največje število prijav krojaški stroki, ki beleži 34 prijavi in 14 odjav, torej 20 obratov prirastka. Na drugem mestu se nahajajo mišarji z 29 prijavi in 9 odjavami, torej porastom za 20 obratov. Na tretjem mestu se nahajajo čevljarji s 17 prijavi in 24 odjavami tako, da so nazadovali za 7 obratov. Na četrtem mestu se nahajajo mesarji pa tudi peki s po 15 prijavi, vendar je pri mesarjih to pot število odjav večje od prijav. Večji prirastek beležimo še pri žagah in sobnih slikarjih ter pleškarjih, dočim je gibanje v ostalih strokah precej enolično in normalno.

Trgovina

Število trgovinskih obratov je v drugem četrtletju nazadovalo za 29 podjetij. Nazadovanje beležimo pri prodaji živil (-8), trgovinskih agenturah (-5), sejmarjih (-5), prodaji manufakturnega blaga (4 manj), deželnih pridelkov (-4) in trgovinah z delikatesami (-3). V ostalem je gibanje docela normalno in celo pri trgovini z mešanim

Pred otvoritvijo VIII. Mariborskega tedna

Jutri, v soboto dopoldne se svečano otvori VIII. Mariborski teden, največja vsakoletna prireditel obdramske prestolnice. Na razstavišču v Prešernovi ulici nazorno predočuje Maribor svoj razvoj, svoj nagli napredek in pa svoje stremljenje po uveljavljanju v gospodarskem, kulturnem in narodnem življenju kraljevine Jugoslavije, v katere sklopu je že 21. leto.

Velik je napredek, s katerim se lahko ponaša drugo največje mesto Slovenije, središče naglo se razvijajoče industrije, zlasti tekstilne, kateri je v okrilju naše države omogočen in zagotovljen obstoj in nemoten vzgon. Pokazati ta napredek in voljo do nadaljnega ustvarjanja v korist sebi, svoji prelepi okolici in vseh državi, obenem pa nuditi obiskovalcu vse, kar je v Mariboru svojkega in ga prikleniti nase, — to sta namen in gonilna sila Mariborskega tedna.

blagom, kjer beležimo 61 prijavi, je z 53 odjavami prirastek zmanjšal na vsega skupaj 8 obratov. — Poleg tega beležimo večji prirastek v trgovini s perutnino (+5), dočim je pri trgovini z lesom zabeleženo celo nazadovanje za dva obrata.

Od nazadovanja obratov pripada pretežni del na Ljubljano-mesto, kjer je število odjav doseglo 50, dočim je bilo prijavi samo 33. Tudi v ljubljanskem srezu presega število odjav prijave za štiri trgovske obrate. Istotako v radovljiškem srezu. Povečalo pa se je število trgovin v obeh mariborskih okrajih za 11 obratov.

Gostinski obrati

Med ugostiteljskimi obrati opazamo nazadovanje oziroma stagnacijo pri obratih višje stopnje (restavracijah, kavarnah, brezalkoholnih točilnicah in gostilnah) — (skupno -18), dočim narašča število obratov nižje vrste in je porast krčem v enem kvartalu dosegel kar 30 podjetij.

V primeri s prvim četrtletjem beleži drugo četrtletje štirikrat jačji prirastek novih obratov. Položaj v trgovinskih obratih je ostal neizpremenjen in se nazadovanje, ki je znašalo v prvem četrtletju 26 obratov, nadaljuje v drugem četrtletju, ko je doseglo 29 obratov. — Prirastek rokodelskih obratov pa se je napram prvemu četrtletju podvojil. Istotako se je povečal tudi prirast gostinskih obratov.

In ko se obiskovalec utruji od gledanja vsega onega, kar je okusno in pregledno nanizano v razstavnih dvoranah, se oddahne v prijetnem hladu na veseličnem prostoru in motri pestro življenje, ki vrvi okrog njega. Z veseljem se mu vdaja in postaja za kratek čas Mariborčan. Z nami se počuti kot enak med enakimi, z nami se veseli našega napredka in z nami deli, kar tare tudi njega.

V pestro okolico popelje pot obiskovalca, tako na Mariborski otok, kjer se divi temu biseru sredi deroče Drave ali pa spreha po zelenih dolinicah, ki jih obdajajo ljubke vinske gorice in sadovnjaki, polni najlepših sadežev. Povzpne se na zeleno Pohorje in na Kozjak, ki obrobja divno Dravsko dolino in pohiti v Slovenske gorice, kjer ga pozdravljajo živahni klopotci. Tudi za povzdigo tujskega prometa je Mariborski teden velike važnosti. Zato je tudi

Ne kratite splavarjem zaslužka!

Nemogoč privilegij!

† LUDOVIK ČERNE

V sredo 2. avgusta je umrl v Ljubljani Ludovik Černe st., starosta slovenskih urarjev in juvelirjev, meščan ljubljanski in mož, ki ga je cenilo in spoštovalo vse mesto.

Jutri bo ravno leto dni, ko je v našem listu objavilo združenje urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in graverjev k osemdesetletnici pokojnika lep in pristrčno pisan članek, ki je bil jasen dokaz, kako visoko so cenili in spoštovali vsi stanovski tovariši Ludovika Černe. A kako ga tudi ne bi cenili, saj je bil pokojnik znan kot kremenit značaj, izredno delaven in vesten človek, pri tem ljubezniv, da ni nikdar imel nobenega nasprotnika.

Ludovik Černe sen. se je rodil 5. avgusta 1858. v Ljubljani, kjer se je tudi izučil zlatarskega obrta, in sicer pri tvrdki Sparowitz. Leta 1876. je postal pomočnik, po 13 letih pa se je osamosvojil ter dne 8. maja 1889. odprl svojo trgovino in delavnico v Wolfovi ulici, torej v isti hiši, kjer je ta še danes. Iz skromnih začetkov je dvigal svojo trgovino vztrajno in dosegel, da se je polagoma povzpela med prve trgovine svoje stroke.

Leta 1884. se je oženil ter imel v srečnem zakonu 13 otrok, od katerih pa žive samo še trije. Najstarejši sin Ludovik vodi z očetom že več let v plodni harmoniji trgovino ter je predsednik Združenja urarjev, zlatarjev, optikov, pasarjev in graverjev v Ljubljani.

Ko je lani praznoval Ludovik Černe svojo osemdesetletnico in ko je letos praznoval 50letnico svoje lepe trgovine, pač ni nihče pričakoval, da bi vedno zdravemu in vedno svežemu možu bila tako kmalu pretrgana nit življenja. Zato je vest o njegovi smrti zadela njegove številne znanke in prijatelje tem teže.

Bodi ohranjen uglednemu trgovcu in spoštovanemu meščanu svetel spomin!

Naše iskreno sožalje pa žalujemo!

Stanje naših kliringov

Dočim se naše terjatve proti Nemčiji še nadalje manjšajo, pa raste naš dolg Italiji, da je presegel že 100 milijonov din. Prav tako se tudi še nadalje povečuje naš dolg Poljski, da se je zaradi tega že ustavil naš uvoz iz Poljake. Gibanje kliringov kažejo podrobneje spodnje številke (vse v milijonih dotične valute):

	31. 7.	22. 7.
Aktivni kliringi:		
Bolgarska din	0-87	1-38
Madžarska din	27-52	32-52
Nemčija RM	10-27	11-05
Turčija din	17-26	17-22
Španija pezeta	2-93	2-93
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	1-66	1-66
Bolgarska din	1-22	1-23
Italija din	102-24	88-78
Poljska din	25-66	23-44
Romunija din	7-89	8-89
Češko-Morav. K	7-19	9-35
Švica šv. fr.	1-41	1-49

Vsa tradicija Jugoslavije, a tudi predvojnje Srbije, je svobodoljubna. To pa pomeni, da naš narod nima smisla za nobene predpravice posameznikov in za nobene privilegije. Navzlic temu pa so znali nekateri pridobiti si v Jugoslaviji razne privilegije. In ko jih je pridobil eden, jih hoče imeti še drugi. S privilegiji zadrug se je začelo, s privilegiji tujim podjetjem se je nadaljevalo, s privilegiji onih, ki imajo zveze, pa se je do temelja omajalo načelo enakosti, na kateri temelji naša država in sploh vsaka pravna država.

In ker so se ti privilegiji kljub vsem lepšim tradicijam tako razpasli, se je moglo zgoditi celo to, da se je podelila neki posebno negovani delavski skupini edina pravica, da samo v njej včlanjeni delavci smejo razkladati splave. Navidezno je ta privilegij malenkosten in po vrhu še opravičljiv, ker se z njim pomaga samo fizičnim delavcem.

Če pa stvar bližje pogledamo potem vidimo, da pomeni ta privilegij posebno negovane delavske skupine silno krivico za splavarje, ki opravljajo najtežje in najbolj tvegano delo, ki so reveži nad reveži. Hkrati pa pomeni ta privilegij tudi hud udarec lesni trgovini, ker čisto brez potrebe zvišuje režijo in manjša zaslužek. Končno pa je v nasprotju s temeljnimi načelom ustave, da imajo vsi državljani enake pravice in dolžnosti. Zato je samo eno pravilno, da se ta privilegij takoj odpravi.

V čem je stvar?

Neka delavska organizacija v Beogradu je dobila pravico, da smejo edino le člani te organizacije razkladati splave, ki pridejo v Beograd. Za razkladanje splavov pa se mora plačati tem delavcem pristojbina 7 din za m² lesa oziroma 10 din, če se les tudi opere. Pri enem splavu znašajo torej novi razkladalni stroški 80 do 150 din, to je polovico zaslužka, ki ga ima od prodaje splava njegove lastniki.

Dosedaj so razkladali splave splavarji sami ter prejeli za to delo tudi posebno odškodnino, ki je bila najvažnejši del njihovega zaslužka. Leta in leta so opravljali splavarji to delo in opravljali so ga dobro in vestno, da nikoli ni bilo nobenih pritožb in da so bili zadovoljni lastniki splavov, kupci lesa in tudi splavarji sami. Prav nobenega razloga torej ni bilo, da se kdo meša v to delo splavarjev. Vendar pa se je to zgodilo, in sicer samo iz razloga, da se neki negovani delavski organizaciji poveča njena privlačnost. Po vseh izkušnjah, ki jih je dalo politično življenje v obilici, se samo čudimo, da nekateri še niso spoznali, da od zgoraj negovane delavske organizacije nimajo tal med delavstvom. Vsi takšni privilegiji prav nič ne pomagajo, še zlasti pa ne, kadar pomenijo tako težko krivico najbolj bednim delavcem.

Samo vmislimo se v položaj splavarja. Les se splavlja le ob večji vodi, kar vedno pomeni za splavarja življenjsko nevarnost. Vse delo na splavu je silno težko in tudi zelo tvegano. Kolikokrat se ustavi splav ob čerih v reki ali na sipinah! Takrat mora delavec v vodo in ves premočen tudi v hladnem jesenskem dnevu nadaljevati pot. Kolikokrat ni mogoče prepričati, da bi udaril splav ob mostne koze, da se razbije ves splav. Srečen splavar, ki si takrat reši golo življenje! Ves čas je splavar v življenjski nevarnosti, ves čas izpostavlja svoje zdravje raznim nevarnostim in ko je po dolgih dneh in še daljših nočeh potovanje ven-

darle srečno zaključeno, in ko najdobi splavar z zaslužkom pri razkladanju splava nekako nagrado — mu je sedaj ta zaslužek ugrabljen! Kdo ima sree, da to krivico zagovarja!

Novi privilegij pa se poleg tega podeljuje delavcem, ki tega posla sploh vajeni niso, ki splavov ne znajo razkladati. Splav se namreč mora ne le razložiti, temveč se mora les tudi pravilno sortirati, ker je drugače uspešna prodaja nemogoča. Novi privilegiranci pa ne znajo lesa sortirati, pač pa ga znajo splavarji! Posledica tega je, da je za razkladanje izdani denar absolutno zavrnjen in da mora trgovec še enkrat plačati ta znesek za sortiranje lesa. Torej tehnično

popolnoma napačen in škodljiv privilegij!

Ni torej niti najmanjše utemeljitve za novi privilegij, temveč je na dlani, da ima ta privilegij samo en namen: lov delavskih glasov. Novi privilegij torej ni le napačen in gospodarsko škodljiv, temveč tudi moralno vse obsodbe vreden! Zato se mora tudi odpraviti!

Naj naša država ostane zvesta svetli tradiciji svobodoljubnih držav, privilegije pa naj opusti, ker privilegiji so bili v časti le v okostenelih srednjeveških državah, ki so zaradi teh privilegijev tudi propadle.

Zato ponavljamo še enkrat: najzaj staro pravico splavarjem! Nobeni privilegiji ne smejo jemati njih zaslužka.

Nova navodila Narodne banke

Izvozniki morajo še nadalje ponuditi 25% deviz Narodni banki, toda po svobodnem borznem tečaju

Kakor smo že poročali, je finančni minister odredil, da ni treba več izvoznikom ponuditi 25% svojih izvoznih deviz Narodni banki v odkup po uradnem tečaju. Sedaj pa je izdala Narodna banka novo okrožnico, ki pravi:

1. V zvezi s čl. 7. pravilnika za urejanje prometa z devizami in valutami z dne 7. oktobra 1931 se pooblašča izvozniki, da morejo 100% deviz, prejetih za svoj izvoz, prodajati na borzi po borznem tečaju. Od tega se izvzemajo podjetja, ki imajo posebne dogovore v zvezi s postopkom glede izvoznih deviz.

2. Narodna banka si tudi še nadalje pridržuje prvenstveno pravico, da more za potrebe države odkupiti izvoznike devize po borznem tečaju.

3. Ta odlok velja za izvoz, izvršen po 29. juliju 1939.

Nadalje je izdala Narodna banka pooblaščenim zavodom naslednja navodila:

1. Od deviz, ki jih dobe pooblaščen zavodi na račun izvoznikov, morajo tudi nadalje ponuditi Narodni banki v odkup 25% na dosedanj način, vendar pa bo Narodna banka te devize obračunavala po dnevnem borznem tečaju.

2. Ostanek 75% vnesenih deviz se mora prodajati na domačih borzah po dosedanjem načinu.

3. Na ta način se bo postopalo samo z devizami, ki izvirajo od izvoza po 29. VII. 1939. Glede deviz, ki izvirajo od izvoza pred tem datumom, se mora postopati na dosedanj način, to je da se 25% teh deviz odstopi Narodni banki po uradnem tečaju. Kot dokaz o datumu služijo carinske izvozne deklaracije.

Odstotek uporabe »transfernih« dinarjev zmanjšan

Devizni oddelek Narodne banke je razposlal naslednjo okrožnico:

1. V zvezi z okrožnico DD. št. 4. z dne 21. julija 1939 ko tudi z okrožnico DD. št. 9 se obveščajo pooblaščen zavodi v svrhu informiranja zainteresiranih izvoznikov, da je devizni odbor pri Narodni banki sprejel na predlog izvoznega odbora naslednji sklep:

Odstotek, ki ga morejo izvozniki predmetov, navedenih v omenjeni okrožnici z dne 21. julija dobiti v plačilo s »transfornimi«
dinarji, se zmanjša od 33% na 25%. Ta sklep je bil storjen, ker je z odlokom finančnega ministra dovoljeno izvoznikom, da morejo vseh 100%

deviz, prejetih za izvoženo blago, realizirati na podlagi borznih tečajev ter izvozniki niso več prisiljeni, da ponudijo 25% svojih deviz po uradnem tečaju.

2. Ker se morejo izvozne devize po 29. juliju 1939 realizirati v celoti po borznem tečaju, bodo mogli izvozniki prejemanja plačila v »transfernih«
dinarjih samo v višini 25% zneska, če so blago izvozili po 29. juliju, v višini 33% pa, če so izvozili blago prej.

3. Istočasno se obveščajo pooblaščen zavodi, da morejo izvozniki določenih predmetov izkoristiti ugodnost delnega plačila v »transfernih«
dinarjih tudi za izvoz teh predmetov v Švice.

K poročilu o konferenci sadnih izvoznikov v Mariboru

Našemu mariborskemu poročevalcu se je zgodila v njegovem poročilu o konferenci sadnih izvoznikov v Mariboru dne 26. julija zelo neljuba neprijetnost, da je izpustil zahvalo in priznanje, ki ga je izrekel predsednik Združenja sadnih izvoznikov v Mariboru gen. tajniku Zbornice za TOI Ivanu Mohoriču za vso veliko pomoč, ki jo je ta izkazal v lanskem sezoni izvoznikom.

Ker polaga Združenje sadnih izvoznikov vso važnost na to, da se njegova zahvala gen. tajniku Ivanu Mohoriču objavi javno, izpolnjujemo s tem poročilo svojega mariborskega poročevalca.

V Prekmurski številki

je objavil »Trgovski list«
več slik iz Murske Sobote, katere je izdelala tvrdka Vekoslav Kramarič v Ljubljani, Resljeva cesta št. 18.

Politične vesti

Znani italijanski novinar Gayda je objavil v »Giornale d'Italia«
uvodnik o stališču Italije do balkanskih držav. Med drugim piše: Francija in Anglija se trudita, da ustvarita na Balkanu jez proti Italiji in Nemčiji. Posrečilo se ji ma je pridobiti za sebe Turčijo in Grčijo in nazadnje tudi Romunijo. Turčija da se je s tem izneverila idejam Kemala, Grčija pa da je pozabila na koristi, ki jih je imela od prijateljstva z Italijo. Romunija sicer zagotavlja, da hoče biti nevtralna, pozablja pa, da so na Balkanu še države, ki ponujene jamstva zapadnih velešil niso hotele sprejeti, ker niso hotele izdati suma, kakor da se postavljajo proti sliham osi. Po kratkem priznanju Jugoslaviji, ki se ni pustila zavesti od zunanega pritiska in ne od laskanja, zaključuje Gayda svoj članek v tem smislu: Italija je najmočnejša balkanska sila, ki budno zasleduje politiko balkanskih držav. Italija priznava tež-

koče, v katere je francosko-angleška politika spravila nekatere balkanske države. Toda tudi za te države bo koristno, če se opredelijo, in sicer z dejanji, ne samo z besedami. Kakor povsod na svetu, tako je tudi na Balkanu potrebno, da vsak določi svoje stališče.

Angleška vojna delegacija je prišla večeraj v Pariz, kjer je bila zelo slovesno sprejeta. V Parizu sta imele francoska in angleška vojna delegacija skupno posvetovanje. Vodja francoske delegacije general Doumenc pa je imel pred tem sestanek z min. predsednikom Daldierom. Na sestanku so bile določene skrajne meje, do katerih more iti francoska delegacija.

V Parizu so sprejeli prihod angleške delegacije s posebnim zadoščenjem, ker smatrajo, da je s tem sporazum z Moskvo zagotovljen. Fronta miru je s tem na vzhodu zaključena.

Ruska vlada je objavila sestavo ruske vojne delegacije. Njen šef je maršal Vorosilov, člani pa so: šef gen. štaba general Zabronikov, poveljnik mornarice admiral Kuznepov, poveljnik letalstva general Luknev ter namestnik šefa gen. štaba gen. Samorinov.

Položaj postaja zaradi Gdanske zopet bolj napet. Predvsem zaradi groženj, ki se čujejo iz Gdanska. Tako je zagrozil »Danziger Vorposten«, da bo gdanski senat odprl mejo proti Vzhodni Prusiji ter preklical carinsko unijo s Poljsko. Jasno je, da bi na take ukrepe Poljska takoj energično reagirala. Napetost je tem večja, ker je Nemčija okoli Poljske koncentrirala velike čete.

V londonskih krogih je izzvala veliko senzacijo vest, da je Nemčija predlagala sklenitev vzhodnega Locarna. Poljska bi morala prepustiti Gdansk Nemčiji, zato pa bi se Slovaška razdelila med njo in Madžarsko. Vest o tem predlogu še ni potrjena.

Ministrski predsednik Chamberlain je izjavil v spodnji zbornici, da je angleška vlada naročila svojemu veleposlaniku v Tokiu, naj ostro protestira proti protibritanskim demonstracijam na Kitajskem in Japonskem. (Veleposlanik je to tudi že storil. Op. ured.) Nadalje je dejal, da je angleška vlada zaradi dogodkov na Daljnem vzhodu v ozkih stikih z ameriško in francosko vlado. Končno je izjavil, da ni res, da bi Anglija pristala na izročitev štirih atentata osumljenih Kitajcev.

Angleški parlament je odšel dne 4. avgusta na počitnice, ki bodo trajale do 3. oktobra, če se seveda med tem ne dogodi kaj važnega. Ministrski predsednik Chamberlain je poudaril, da je odgovorna za sklicanje parlamenta vlada, ki to odgovornost tudi sprejema.

O sestanku španskih generalov v Burgosu se poročajo še naslednje podrobnosti. Generali so zahtevali najprej odstop ministra Sunnerja, nato pa postavili naslednje štiri zahteve: Obnovi naj se španska monarhija. Kralj Alfonso pa se mora zavezati, da bo v najkrajšem času odstopil prestol svojemu sinu Donu Juanu. Sestavi naj se vojaška vlada. V primeru vojne v Evropi naj bo Španija nevtralna. Vlada naj proglasi splošno amnestijo in pozove vse begunce, da se vrnejo. Razpiše naj se splošne volitve v parlament.

General Franco je imenoval poveljnika posameznih armadnih zborov. Za poveljnika so imenovani samo generali, ki so se proslavili v državljanski vojni, razen generalov Quipea de Llana in generala Yagua, proti katerima so falangisti posebno nerazpoloženi.

Poveljnik orožništva v Madridu je bil od neznanih atentatorjev ubit. Nekateri listi poročajo, da se opaža med republikanci zopet živahniješe gibanje.

Italijanske čete so še vedno na Mallorci.

Na italijanski križarki »Pola«
se sestanejo zastopniki nemškega, italijanskega in španskega generalnega štaba. Ker se je nadalje posebno odposlanstvo španske vojske udeležilo italijanskih manevrov, sklepajo francoski listi, da se bo Španija popolnoma pridružila Italiji in Nemčiji. Francozi zato tudi že delajo na španski mejni močne utrube.

Pri dopolnilnih volitvah so doživeli konservativci nov poraz ter je bil izvoljen delavski protikandidat. To je že 17. poraz, ki ga je doživela Chamberlainova vlada pri nadomestnih volitvah.

V Carigrad je priplula angleška križarka s 4 angleškimi rušilci, istočasno pa je prišel v Smirno angleški rušilec »Malaja«. To je prvič, da je Turčija dovolila tuji vojni ladji, da pride v močno utrjeno Smirno. V čast angleških gostov bodo v obeh mestih prirejene velike svečanosti.

Anglija je razdelila garantne kredite v višini 31.7 milijona funtov takole: Turčija je dobila 18, Poljska 8.13, Romunija 5.5 in Grčija 2.04 milijona funtov.

Zamude vlakov

postajajo že kar reden pojav. Zlasti imajo redno velikanske zamude brzovlakovi, ki prihajajo iz Nemčije. Niti enourne niso več nobena redkost. Dostikrat se dogaja, da pride potnik s popoldanskim potnim vlakom iz Maribora prej v Zidani most ko potnik brzovlakova. Te zamude brzovlakovi pomenijo za potujoče občinstvo silno izgubo na času, s tem pa tudi na denarju. Če mora carinski pregled trajati v Nemčiji tako dolgo, potem ni treba, da bi zaradi tega trpel potniški promet v Jugoslaviji. Nemci so znani po svojem organizacijskem talentu in kol narod reda ter bodo zato pač razumeli, da ne gre, da bi zamude njih vlakov delale nered v drugih državah.

Tudi na Gorenjskem so zamude vlakov na dnevnem redu, a ne samo zaradi tujih brzovlakov. Če so mogli naši vlaki še pred kratkim voziti natančno po voznem redu, morejo tudi sedaj. Zato naj se pravi zamudam vlakov konec!

ga izvoza tudi v močnem dvigu poljskih terjatev proti nam, da pridejo zaradi tega poljski izvozniki šele po dolgem čakanju do svojih plačil.

Je pa še druga napaka, ki smo jo zakrivali, da je zastala trgovina s Poljsko. Ta napaka je, ker so bila trgovinska pogajanja s Poljsko odložena na jesen. Če se to ne bi zgodilo, bi mogli že letos izvoziti v Poljsko velike količine sadja in grozdja. Tako pa ni te možnosti, s tem pa tudi ni možnosti za nadaljnji uvoz iz Poljske.

Bolgarski sadni in povrtninski trg

Letošnja letina marelic je izredno dobra. Na dan se je izvozilo do 25 vagonov. Zaradi velikega povpraševanja so bile cene čvrste in so se gibale med 725 do 845 levov za 100 kg, franko nakladalna postaja. Skoraj vse marelice so bile poslone v Nemčiji.

jo, samo neznačen del je šel v Češko-Moravsko. Trgatev marelic pa še ni končana. V kratkem bo končana trgatev breskev, ki pa se izvažajo v manjši količini in je zato tudi njih cena manjša ter se giblje med 510 in 610 levov. Računa se, da se bo jagod izvozilo okoli 750 vagonov, od tega tri četrtine v Anglijo, ostanek pa v Nemčijo. Zaradi tako velikega izvoza je cena narasla in se plačuje tona jagod do 30 funtov. — Povečal se je tudi izvoz paradižnikov. Dosedaj se jih je izvozilo okoli 400 vagonov. Zelene paprike se izvozi na dan 2 do 3 vagoni. Cena paprike se giblje med 400 do 420 levov za 100 kg. Pričakujejo, da se bo povečal tako dnevni izvoz paprike ko paradižnikov.

Naprodaj je 95 ha velik gozd ali pa les na panju takoj ali pozimi. Sečno dovoljenje je že izdano. Kje, pove Kmetijska posojilnica v Ljubljani.

Četrtnska vožnja na festival slovenskih narodnih običajev

Za veliki festival slovenskih narodnih običajev, ki se bo vršil v okviru VIII. Mariborskega tedna v soboto dne 5. in v nedeljo dne 6. avgusta v Mariboru, je odobrila železniška uprava četrtnsko vožnjo za vse obiskovalce festivala z območja ljubljanske železniške direkcije. Obiskovalci festivala bodo uživali ugodnost četrtnske vožnje le na podlagi posebne legitimacije privediteljev festivala. Te legitimacije, ki stanejo 2 dinarja, so interesentom od ponedeljka dne 31. julija na razpolago v vseh poslovalnicah »Putnika« v Sloveniji in tudi pri vseh večjih občinah. Legitimacije bo po naročilu razpošiljala tudi neposredno Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru (naročilom je priložiti 2 dinarja v znakah in frankirano kuverto za odgovor). Ugodnost četrtnske vožnje za obisk festivala velja za dopotovanje v Maribor od 4. do 6. avgusta in za povratek iz Maribora od 5. do 7. avgusta. Vsa podrobnejša navodila za uporabo ugodnosti četrtnske vožnje so razvidna iz legitimacije za festival.

Dubrovnik orez bencina

Ceprav imamo pri nas na papirju zagotovljeno, da nikdar ne sme zmanjkati bencina, se vendar prav pogosto pripeti, da je ta ali oni kraj v Jugoslaviji brez bencina. Posebno značilno pa je, da zmanjka bencina celo v največjih naših mestih, ki imajo odlične prometne zveze. Zanimivo bi bilo tudi dognati, kakšni zadnji vzroki povzročajo to pomanjkanje... Sedaj se poroča, da je brez bencina Dubrovnik. In to ravno sedaj, ko je tajska sezona na višku. Tujeji, ki imajo avtomobile se zato sploh ne morejo voziti. Nejevolje je zato polno, tujski promet trpi in jasno je, da to tudi ni v korist ugledu naše države. Stavimo pa, da kljub vsem obveznostim onih, ki so dobili celo posebne privilegije, da bodo vedno skrbeli, da bo povsod vedno zadosti bencina, ne bo nihče poklical na odgovornost. Pri nas je sploh že prišlo iz mode, da bi se krivci poklicali na odgovornost.

Poljska zmanjšuje svoj izvoz v Jugoslavijo

Pred nekaj meseci so postajali trgovinski stiki s Poljsko živahniji. Znatno je narasel poljski izvoz v Jugoslavijo in upravičeno je bilo upanje, da bo zaradi tega tudi narasel naš izvoz na Poljsko, zlasti sadja in grozdja, kar bi zlasti pri letošnji bogati sadni letini zelo koristilo našim sadjarjem. V zadnjem času pa je poljski izvoz močno zastal. Deloma so to povzročile napete politične razmere na Poljskem in pospešeno njeno oboroževanje, ne v mali meri pa je vzrok zastaja poljske-

Stanje na lesnem trgu nespremenjeno

Možnosti za povečanje našega lesnega izvoza

Objavili smo že številke o našem lesnem izvozu v letošnjem prvem polletju. V primeri z lani se je letos naš lesni izvoz znatno povečal ter je narasel od 474.023 ton na 617.726 ton ali po vrednosti od 417 na 516 milijonov din. Seveda pa se ne sme pozabiti, da je bil v l. 1968. naš izvoz lesa izredno nizek in da se je zato letos skoraj moral dvigniti. Zato bi bilo tudi napačno, če bi bili z doseženim letošnjim rezultatom že zadovoljni, temveč je potrebno, da delamo naprej za povečanje našega lesnega izvoza, zlasti v neklirinske države, posebej še v Anglijo, ki danes nikakor ne zadovoljuje. A tudi v druge države moramo dvigniti svoj lesni izvoz in to je tudi dosegljivo, ker je potreba po lesu v večini držav znatna. Kakšen je položaj na sedanjem lesnem trgu v posameznih državah, o tem je objavil zadnji »Drvočrtaec« zanimiv pregled, ki ga v informacijo svojih bralcev tu deloma ponatiskujemo.

Uvodoma konstatira, da naš izvoz lesa v Anglijo nikakor ne zadovoljuje. Tako z angleške ko z naše strani pa se dela na to, da se ta izvoz dvigne. Ustanovljeni sta bili Jugoslovansko-angleški trgovinski zbornici v Beogradu ter v Londonu, toda s tem stvar še ni končana. Vse kaže, da se šele sedaj začenja doba najbolj konkretnega dela za zboljšanje trgovinskih odnošajev z Anglijo, zlasti za povečanje našega lesnega izvoza v Anglijo. Tako je jugoslovanska sekcija londonske trgovinske zbornice ustanovila poseben odbor, ki naj prouči predloge za povečanje trgovine med Jugoslavijo in Anglijo. Gre za to, da se povečajo angleški nakupi pri nas, da bi mogli več kupiti v Angliji. Ker je les eden naših najvažnejših izvoznih predmetov, se omenjena sekcija zlasti bavi z vprašanjem našega lesnega izvoza v Anglijo. Za jesen pripravlja ta sekcija sestanek naših lesnih izvoznikov in angleških uvoznikov. Sestanek bo zadnje dni septembra.

Te dni je izdal finančni minister odlok, da ni treba našim izvoznikom več ponuditi 25% svojih deviz Narodni banki po nizkem uradnem tečaju, temveč po borznem tečaju. Ta odlok je za naš izvoz v neklirinske države največje važnosti, zlasti pa za izvoz v Anglijo. Položaj naših izvoznikov se je s tem znatno zboljšal.

Pogajanja z Italijo

V Rimu so sedaj pogajanja naše in italijanske delegacije zaradi povečanja trgovine med obema državama. Naši lesni izvozniki kontingenti naj bi se po italijanski

želji podvojili. Povpraševanje po našem lesu je stalno živahno. V Italiji se občuti pomanjkanje na lesu, ker je možnost nabave lesa zelo skrbena. Država gradi mnogo, zlasti vojaške objekte, vojašnice itd., dočim je zasebna gradbena delavnost mnogo manjša. Italija kupuje les pri nas in v Romuniji, dočim so ruske in avstrijske dobave slabe.

Odnosaji z Madžarsko

Dobri so naši odnosaji z Madžarsko. Med Madžarsko in Romunijo so precejšne težave. Predvsem zaradi težkoč v klirinskem plačevanju, drugič pa so tudi cene romunskega lesa previsoke. Madžarska je v aprilu in maju 1968 kupila od Romunije 8100 standardov, od nas 2200 standardov, letos v istih mesecih pa od Romunije 3700, od nas pa 4700 standardov. V začetku maja bi se morala začeti pogajanja z Madžarsko zaradi nove ureditve lesnega izvoza. Ta pogajanja pa so bila odgodena, ker je nastal na Madžarskem po priključitvi novih pokrajin nov položaj. Madžarska ima sedaj tudi sama precej gozdov in zato hoče počakati, da vidi, koliko svojih potreb more kriti sama. Poroča pa se, da bodo znašali kontingenti za naš les okoli 35 do 40 tisoč ton.

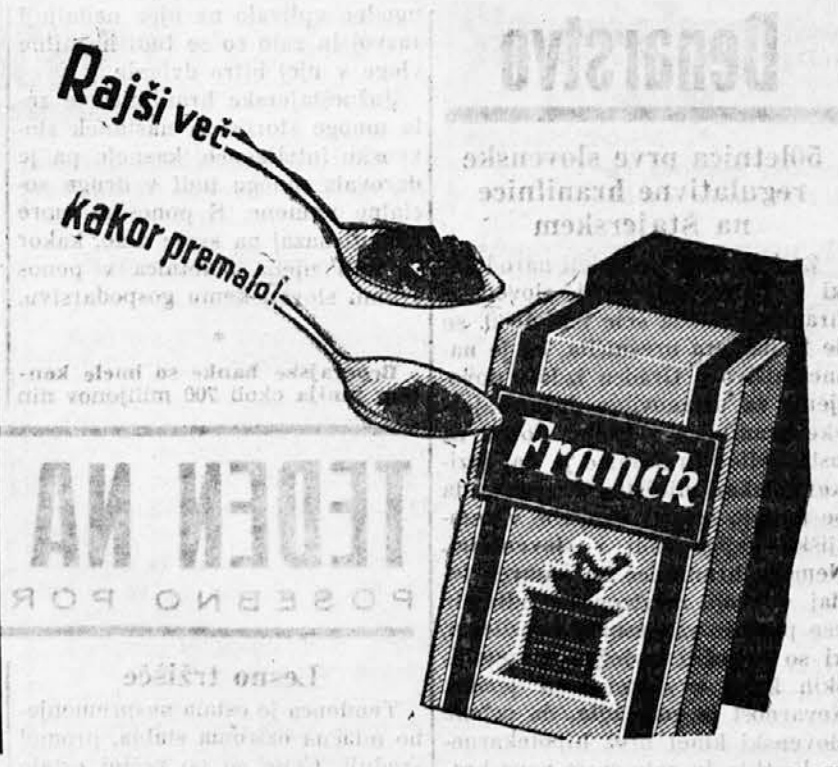
Lesni izvoz v Nemčijo

Kar se tiče našega poslovanja z Nemčijo, treba pripomniti, da veljajo od 1. t. m. nove cene. Prejšnja podlaga za cene ni bila tako ugodna kakor sedanja. Še naprej pa ostaja važen činitelj pasivni saldo Nemčije v kliringu.

Sicer pa je povpraševanje po rezanem blagu veliko. Les iz novo zasadenih krajev ne prihaja v Nemčijo v pričakovanih količinah, ker imajo ti kraji precej velike lastne potrebe. Kar se tiče nemškega lesnega uvoza, je ta dosegel v prvih petih mesecih letošnjega leta 104.000 standardov, le za 1000 standardov manj ko lani. Računa se, da bo Nemčija letos sama proizvela 3,5 milijona standardov rezanega blaga, potrebuje ga pa 4,5 milijona. Morala bi torej uvoziti en milijon standardov lesa. Lani je Nemčija uvozila 463.000 standardov, letos pa bo uvozila največ pol milijona standardov. Manjkalo ji bo torej okoli pol milijona standardov lesa. Tak nedostatek bo morala pokriti z največjim varčevanjem in z opustitvijo raznih del.

Sredozemska tržišča

Kar se tiče sredozemskih držav, kaže Egipt znatno povečanje zani-

zuje tudi statistika. Mednarodni lesni trgi so v znamenju manjših količin, ki jih kupujejo zapadne države. Po mesecih močnejšega uvoza teh držav so prišli meseci manjših prodaj v te države. Računa se, da so izvozne države prodale v I. polletju nad dva milijona standardov lesa. Zato so žage posameznih izvoznih držav preskrbljene z naročili. Uvozne države pa imajo še nadalje potrebo po lesu. Govori se celo, da bo prišlo do mednarodnega pomanjkanja na lesu. Na ta način razni činitelji v posameznih uvoznih državah po svojem končnem učinku povzročajo, da nastaja nekaka stabilizacija cen, ki pa je seveda precej omejena.

Ob letošnji „Celjski razstavi“

Naloge in naperi celjskega gospodarstva

Ves minuli teden je bilo v Celju življenje v znamenju letošnje velike prireditve zadruga »Celjska razstava«, ki ji gre priznanje, da resno skrbi za povzdigo domačega gospodarstva. S prirejanjem rednih razstav se Celje ne bo samo pridružilo Ljubljani in Mariboru kot važno razstavišče domačih izdelkov in zrcalo kulturnega delovanja, ne samo povečalo za nekaj dni svoj tujski promet, temveč bo imelo v svoji razstavi tudi revijo vseh panog gospodarstva in vseh potreb in zahtev, torej pregled, ki je bil celjskemu okrožju nujno potreben.

Celje kot eno najvažnejših slovenskih gospodarskih središč z veliko industrijo, živahnim trgovinskim in tujskim prometom, močno organiziranim denarništvom in kot izhodna točka za slovenski hmelj mora v Jugoslaviji doseči še izredne uspehe. Razumljivo pa je, da se v tako pestrem gospodarskem telesu le počasi izoblikuje smotrna organizacija. Z druge strani je bilo doslej tudi v Sloveniji in v ostali državi še zelo malo, premalo zanimanja za uspevanje tega predela naših najbolj rodovitnih in aktivnih ozemelj.

Vsemu temu kompleksu vprašanj je dala značilno podobo tudi letošnja celjska razstava, ki je bila slovesno otvorjena 29. julija. Razstava je pritegnila veliko številno razstavljalcev, tako industrije kakor tudi obrta. Veliko zanimanje vzbujata tudi filatelistična razstava. Omeniti je treba udeležbo veletrgovin, ki so tu že nekaj uspevale kot najbolj solidna podjetja. Med industrijo je v Celju čedalje važnejša opekarska industrija, dalje kemična, kovinska, največja pa je tovarna emajlirane posode. Kot samostojni del gospodarstva se uveljavlja lesno gospodarstvo, saj gre skozi Celje večina splavarskega prometa na vzhod in tja do Črnega morja.

Prometne potrebe Celja so znane v zvezi s splošno reorganizacijo naših železnic in smo o njih že poročali. Naglasiti pa je treba, da potrebuje Celje ugodnejše zveze s Smarjem in da ima kot tujskoprometno križišče na poti do večine naših najvažnejših letovišč oziroma zdravilišč še posebno nalogo, da postane osišče slovenskega tajskega prometa.

Donavski banovini je dovoljeno posojilo 250 milijonov dinarjev

Ministrski svet je v načelu odobril donavski banovini, da more najeti pri Drž. hipotekarni banki investicijsko posojilo v višini 250 milijonov din. To posojilo se uporabi predvsem za popravo starih in za zgraditev novih cest. Ker je finančni minister že sporočil bankski upravi v Novem Sadu, da more najeti to posojilo, bo to v kratkem perfekuirano. Posojilo se bo izdajalo v obrokih po 50 milijonov din. Vsako leto se bo napravilo okoli 120 do 150 km novih cest. Skupno bi se napravilo 750 km novih cest. Banska uprava ima že izdelane vse načrte za nove ceste.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 2. avgusta objavlja: Pravilnik o uporabljanju sredstev sklada za podpiranje združništva — Spremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje določb zakona o odlikovancih reda Karađordjeve zvezde z meči — Pogoji za sprejemanje odraslih oseb v državna okrevališča za otroke — Prodaja 100% izvoznih deviz po borznem tečaju — Pojasnilo o pobiranju skupne banovinske trošarine na obuvala — Telefonski promet med Jugoslavijo in Norveško.

Denarstvo

50letnica prve slovenske regulativne hranilnice na Štajerskem

Ze leta 1881. so hoteli narodnjaki v Celju ustanoviti slovensko hranilnico, toda šele leta 1889. se je ta namera uresničila, ko je namestništvo v Gradcu izdalo dovoljenje za ustanovitev Južnoštajerske hranilnice v Celju. Povod za ustanovitev hranilnice je dal jezikovni ukaz ministra Pražaka, da se morejo izvesti vknjižbe v zemljiško knjigo tudi v slovensčini. Nemške hranilnice so namreč tedaj v svoji zagrizenosti odbijale vse prošnje za posojila prosilcem, ki so priložili izvlečke iz zemljiških knjig v slovenskem jeziku. Nevarnost je zato bila, da ostane slovenski kmet brez hipotekarnega kredita in zato se je nova hranilnica morala ustanoviti. Med zasluznimi možmi, ki so omogočili ustanovitev hranilnice, je treba zlasti omeniti odvetnika dr. Radeja, notarja Veršeca, dr. Dečka in inž. Mihaela Vošnjaka. Pri ustanovitvi hranilnice so sodelovali okrajni zastopi v Gornjem gradu, Ormožu, Šmarju pri Jelšah, Šoštanju, Sevnici in Vranskem. Na pritisk deželnega odbora pa je namestništvo odbilo, da bi smel sodelovati pri ustanovitvi tudi okrajni odbor v Ormožu, ker da je preoddaljen od Celja.

Nemški listi so bili od vsega začetka silno nasprotni novemu denarnemu zavodu, toda vsi njih napadi niso zavodu prav nič škodovali. Leta 1893. je imela Južnoštajerska hranilnica že prvi milijon goldinarjev hranilnih vlog. Ker so nato začeli nalagati v hranilnico tudi slovenski notarji denar mladotletnikov, enako tudi duhovščina cerkveni denar, se je hranilnica še bolj okrepila in postala eden prvih slovenskih denarnih zavodov. Odveč je govoriti o zaslugah hranilnice v teku njenega 50letnega obstoja za slovensko gospodarstvo. Od ustanovitve pa do leta 1916., ko se je preselil v Švico, je bil predsednik Južnoštajerske hranilnice zaslužni vodja slovenskega združništva inž. Mihael Vošnjak. Pod njegovim vodstvom je dosegla hranilnica tudi svoje lepe uspehe. Nato je predsedoval hranilnici do leta 1929. dr. Juro Hrašovec, prvi slovenski župan v Celju in edini še živeči član ustanovnega odbora hranilnice.

Vojna vihra ni zavodu mnogo škodovala in vojna posojila je mogel zavod odpisati brez večjih pretresljajev.

Ker so bili leta 1928. razpuščeni okrajni zastopi, ki so jamčili za hranilnico, je prevzela nato jamstvo mariborska oblastna samouprava, hranilnica pa je postala samostojna podružnica mariborske oblastne hranilnice in kasneje Hranilnice dravske banovine. Hranilnica je dosegla s tem velik napredek in njene hranilne vloge so narasle od 16. milijonov din v letu 1931. na 41 milijonov din. Po likvidaciji oblastnih samouprav je prevzela jamstvo za hranilnico dravska banovina in okrajni zastopi, ki so jamčili za hranilnico so dobili iz rezerv hranilnice 1 milijon 50.000 din. Tako se je spremenila Južnoštajerska hranilnica na vse zadnje v Hranilnico dravske banovine, podružnica Celje ter ohranila pri tem svojo samostojnost.

Od l. 1928. predseduje upravnemu odboru hranilnice g. Fr. Nafek, poštini ravnatelj v pok., ki je bil že od leta 1922. član upravnega odbora hranilnice.

Hranilnica dravske banovine podružnica v Celju je bila med prvimi zavodi ki je z lastnimi sredstvi premagala vse težave, ki so nastale po znanih gospodarski in denarni krizi v l. 1931. Kot prva je na celjskem trgu začela zopet dovoljevati posojila. To je seveda

ugodno vplivalo na njen nadaljnji razvoj in zato so se tudi hranilne vloge v njej hitro dvigale.

Južnoštajerska hranilnica je zelo mnogo storila za nastanek slovenske inteligence, kasneje pa je darovala mnogo tudi v druge socialne namene. S ponosom more gledati nazaj na svoje delo, kakor je tudi njena 50letnica v ponos vsemu slovenskemu gospodarstvu.

Beograjske banke so imele konec junija okoli 700 milijonov din

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Lesno tržišče

Tendenca je ostala nespremenjeno mlačna oziroma stalna, promet srednji. Cene so po večini ostale brez izprememb, razen pri hrastovini, ki kaže v zadnjem času nekoliko mlačnejšo tendenco i v prometu i v povpraševanju ter v cenah. Prav za prav so zadnji čas stalne oziroma trdne cene le za mehki les. Cena oglju je nekoliko popustila, za drva pa še ni nobene prave cene. Sicer so zadnje tedne nekateri kupci nekoliko višje plačevali, toda le za les oziroma rezano in tesano blago, ki ga trenutno ni bilo dovolj na zalogi, pa je vsako povišanje cen neutemeljeno in lahko zapelje mnoge producente k preveč riskiranim spekulacijam. Povprašuje se sedaj najbolj po mehkem rezanem in tesanem blagu v monte oziroma tudi tombante kvaliteti, ker gre tega blaga še največ v Nemčijo in nekaj tudi v Italijo.

Sezona v lesni kupčiji ni posebno zadovoljiva, ker naši lesni trgovci zahtevajo za svoje blago previsoke cene, ki jih inozemski kupci absolutno nočejo plačevati. Sicer je dokaj povpraševanje, ki pa so le bolj informativnega značaja in je le malo večjih zaključkov perfektuiranih v zadnjem času.

V juliju t. l. je bilo na borzi prodano nekaj vagonov mecesnovih plohov in desk, dalje borovih plohov, smrekovih kantinel, nekaj več vagonov mecesnovih desk-moralov, poleg tega več vagonov smrekovih desk, hrastovih plohov, bukovih ševronov, tramov uso Trieste, hrastovih friz v III. kvaliteti in nekaj vagonov hrastovih pragov.

Žitno tržišče

Tendenca je še vedno stalna, promet neznan, cene skorajda povsem brez izprememb pri ječmenu in ajdi, dočim je cena ovsu popustila za približno din 25— pri 100 kg, in sicer tako pri ovsu bačke, kakor tudi sremske ter slavonske proveniencie, dalje pri rži (bački) za din 2'50, pri pšenici za din 2'50 južnobanatske in gornjebačke proveniencie, ter za din 9'50 pri 100 kg času primerno suhe kornu. Mlevski izdelki notirajo nespremenjeno po stalni tendenci.

Deželni pridelki beležijo tudi brez izprememb, dočim se je pšenična slama pocenila za din 10—, a seno vseh vrst, stisnjeno v vale ter egalizirano tudi za din 10— pri 100 kg.

Efektno tržišče

Tendenca za delnice Narodne banke je še vedno trdna, prav tako za delnice TBD, dočim je za državne efekte nespremenjeno stalna. V juliju t. l. je bilo zaključeno 50.000 din nominalne vojne škode in 1.300 delnic Trbovelj. premogokopne družbe v skupni nominalni vrednosti din 260.000—.

Delnice Narodne banke so notirale večji del na bazi 7.400 (denar) in 7.500 (blago), zadnji čas din 7.350—7.450, oziroma 7.300 do 7.400, medtem ko se je tečaj delnic TPD gibal večji del med 170 in 175—, zadnji čas din 172— za denar in 175— za blago.

Tečaji državnih vrednostnih pa-

gotovine. Kakor pa sedaj poroča »Jug. kurir«, se je v juliju gotovina v beograjskih bankah znatno povečala in znaša koncem julija že okoli 800 milijonov din. Imamo torej v deželi zadosti prostega domačega kapitala, samo ne znamo ga uporabljati ali bolje rečeno, ne znamo ustvariti takšnih pogojev, da bi se zasebna podjetnost povečala.

Novi generalni direktor Poštno hranilnice dr. Milenko Marković je prisegel in nastopil svojo službo dne 15. avgusta.

Slovaška narodna banka je izdala prve slovaške kovance. Zankrat je izdala le 5kronske ko-

vance, ki imajo na eni strani slovaški grb, na drugi strani pa sliko Hlinke. Banka je izdala 5 milijonov teh kovancev.

Angleško-turška industrijska banka se ustanovi v Londonu. Banka bo finansirala turška industrijska podjetja.

Proizvodnja zlata v Kanadi stalno raste. Leta 1913. je znašala le 803.000 unč, leta 1923. 1'2 milijona, leta 1933. že 2'9, leta 1935. 3'3, leta 1938. 4'7 in lani že 4'8 milijona unč. Sedaj pa so bila odkrita v provinci Alberta nova ležišča zlata. Ljudi je zagrabila prava vročica za zlatom in na tisoče in tisoče ljudi je odhitelo v to provinco.

pirjev so le malenkostno varirali in koncem t. m. skorajda beležili na isti bazi, kakor v začetku julija 1939.

Devizno tržišče

V juliju t. l. je bil na ljubljanski borzi dosežen skupni devizni promet din 44.676.450'29, kar znači v primeri z junijem t. l. nazadovanje za približno 11 milijonov din. Pri tem pa je treba pripomniti, da je bil v juniju tako zelo velik promet zbog prodaje nemških mark, in sicer na en sam dan za nad 18 milijonov din. Nasprotno pa je devizni promet v primeri z julijem 1938. večji za skoro 24 milijonov

din in znaša skupni porast deviznih zaključkov v letošnjih sedmih mesecih blizu 100 milijonov dinarjev več, kakor pa je bilo v istem razdobju perfektuirano deviznih zaključkov leta 1938., kar je vsekakor razveseljiv pojav.

Od skupnega prometa v juliju 1939. pa odpade samo na zaključke v devizi Berlin nad 24 in pol milijona dinarjev, a na zaključke v devizi London približno 20 milijonov dinarjev, ostanek pa na ostale devize, t. j. Curih, New York, Solun, Praga, Trst, Pariz in Stockholm ter Amsterdam in Bruselj.

Valutnih zaključkov tudi v tem mesecu ni bilo!

Da se čuje tudi druga plat zvona

Še enkrat sezijske takse blejske občine

V našem listu št. 84 od 28. julija se neki trgovec, ki je prišel s svojo trgovino ali podružnico samo za par mesecev na Bled, pritožuje proti taksam, ki jih je blejska občina uvedla za trgovce, ki imajo trgovino na Bledu le za čas sezone. Pritožuje se tudi radi tega, ker je ta taksa naložena samo sezijskim trgovcem, ne pa tudi domačim. Menda se je pisec sam zavedel naivnosti, s katero se zalevava v občino, pa se zato ni podpisal. Pametnemu gospodarstveniku mora biti postopanje občine čisto jasno, povsem razumljivo. Tudi nadzorna oblast, na katero se pisec sklicuje in jo poziva, naj sezonsko takso odpravi, je smatrala postopanje občine za pravilno ter je zato to dajatev tudi potrdila.

Nemoralno bi pač bilo, če bi se omenjena taksa zahtevala tudi od stalnih domačih trgovcev. Ti so blejski občani in morajo itak nositi bremena občine v obliki raznih dajatev, ki niso ravno majhne. Tuj trgovec ali tudi netrgovec pa, ki bi prišel samo »polizat med« in to največkrat na račun domačih trgovcev, naj bi se dajatev opro-

still. Kako bi to zgedalo, naj pisec sam pomisli.

Dalje se pisec radi omenjene takse čuti državljana druge vrste. Ne vem, ali je to zapisal iz zlobe ali iz nevednosti. Saj vendar ni tu nobene zveze ne z državljanstvom in ne s kako državno dajatvijo, pač pa gre samo za občinsko dajatev in bi bilo, če se držimo piščevega izražanja, tu govora kvečjemu o dveh vrstah občanov. Ker pa pisec najbrže ni blejski občan, ne more biti torej ne prve in ne druge vrste občan.

Glede takse naj še povemo, da se te lahko vsakdo oprosti, in sicer popolnoma. Ni mu namreč treba siliti na Bled, pa nihče ne bo zahteval od njega, naj plača takso. Če pa se mu zdi na Bledu tako sijajno, naj se pa za stalno tu naseli, pa bo tudi zanj ta taksa sama od sebe odpadla.

Na opazko o stalnih blejskih trgovcih z milijonskimi prometmi pa nimamo odgovora, ker se bavimo kot trgovci samo z realnimi vprašanji, nikakor pa ne z bajkami, kamor ta spada. D—an.

Tuji krediti v naših delniških družbah

Po podatkih, ki so bili uradno pregledani, so imele vse naše delniške družbe l. 1937. 6.568,3 milijona din kreditov. Od teh kreditov je dal tuji kapital 2.417,5 milijona din ali 36,8%, dočim je dal 4.150,8 milijona din domači kapitalni trg ali 64,26% vseh posojil. Na posamezne industrijske panoge se ti krediti razdeljujejo takole:

veš krediti od teh tuji	ind. panoga	v milijonih din
	gozdna	1.207,4 528,5
	rudarska in topilniška	736,7 304,0
	cementna	510,5 214,0
	strojno-kovinska	918,1 256,1
	kemična	284,4 62,3
	tekstilna	796,5 257,0
	živilska	568,9 123,5
	kmetijska	146,0 12,8
	električna	485,2 408,4
	druge industrije	941,6 193,9
	skupno	6.568,3 2.417,5

Čeprav so ti podatki uradno pre-

gledani, vendar ne bi prevzeli zanje odgovornosti. Predvsem je nejasno, kako se definira v tej tabeli pojem domačega kapitala. Tako n. pr. imajo mnoge industrije velike kredite od naših domačih bank, od katerih pa so mnoge v tujih rokah. Dostikrat pa se označuje kot domači kapital tudi oni kapital, ki nikakor ni naš.

Samo na ta način je mogoče, da je po preje navedenih in »uradno pregledanih« podatkih samo ena tretjina kreditov v tekstilni industriji dana od tujega kapitala. Brez vseh statističnih podatkov je jasno, da to ne more držati.

Zato bi želeli, da bi se pri nas statistike objavljale tako, da bi javnost tudi vedela, kdo je to statistiko sestavil in po kakšnih načelih. Sicer se nam lahko pripeti, da bomo imeli vse polno statistik, a da nikoli ne bomo vedeli, katera je prava.

Zunanja trgovina

Lan se bo smel v bodoče izvažati le proti predhodnemu dovoljenju devizne direktorije Narodne banke. Letos smo začeli prvič izvažati boksit na Švedsko, dočim smo ga lani izvažali izključno samo v Nemčijo. Švedski so z našim boksitom zelo zadovoljni in je zato pričakovati, da se bo izvoz boksita na Švedsko še povečal.

Francija se je začela zanimati za naše mesne izdelke ter namerava jo francoski trgovci nakupiti v Jugoslaviji večje količine mesnih konserv.

Avstrijske papirnice izvažajo vedno več papirja v balkanske države. Še pred sedmimi leti je vladalo v avstrijskih papirnicah precejšnje mrtvilo, danes pa delajo s polno paro. Romunija uvaža iz Avstrije samo določene vrste papirja, Grčija, Jugoslavija in Bolgarska vse vrste, Madžarska pa samo rotacijski papir.

Bolgarska vlada pripravlja trgovinsko pogodbo z Egiptom. Iz Egipta bi uvažala zlasti riž in bombaž, dočim bi izvažala v Egipt svoje ruče in deželne pridelke.

Grčija je v letu 1938. uvozila iz tujine samo polovico stekla in steklenega blaga kakor v letu 1930. Poleg tega pa je lani izvozila (največ v Turčijo) še 1019 ton stekla.

V slovaškem gospodarskem ministertvu se je ustanovil poseben oddelek za izvoz sadja in povrtnine v Nemčijo. Po dosedanjih cenitvah more Slovaška izvoziti 20 vagonov zgodnjega krompirja, 20 vagonov čebule, 300 do 500 vagonov kumar, 300 vagonov karfiol, 50 vagonov paradiznikov, 500 vagonov zelja, 50 vagonov češpelj, 200 vagonov grozdja in okoli 200 vagonov suhega sadja.

Trgovinsko ministertvo v Pragi zbira na ukaz nemškega gospodarskega ministertva podatke o čeških terjatvah proti Sovjetski Rusiji. Leta 1937. je Češkoslovaška izvozila v Rusijo blaga za 94 milijonov Kč, uvozila pa za 125, da je bila pasivna za 31 milijonov Kč. Leta 1938. pa je izvozila za 237'6 milijona Kč, uvozila pa za 102'2 milijona Kč in je bila torej aktivna za 135'4 milijona Kč.

Nemčija je zvišala madžarski uvozni kontingent za sadje od 10-5 na 14 milijonov mark. Od zvišane kontingenta odpade na marelice 2'7 milijona, na suhe marelice 0'5 in na marmelado 0'25 milijona RM.

Nemška vlada je začela zidati v Pöltzu pri Stettinu novo tovarno za sintetični bencin. Nova tovarna bo največja tovarna te vrste v Nemčiji.

Madžarska namerava v severnih krajih postaviti šest papirnic. Prva bo gotova papirnica, ki bo izdelovala rotacijski papir.

Francoska proizvodnja premoga je narasla od 4,3 milijona ton v maju na 4,6 milijona ton v juniju. Zlasti je narasla proizvodnja premoga, ki se potrebuje za toplnice. V prvem polletju 1938 je znašala francoska celotna proizvodnja črnega in rjavega premoga 23,69 milijona ton, v letošnjem pa 26,01 milijona ton.

Francoski uvoz iz Nemčije je v primeri z lanskim I. polletjem letos padel od 1844 na 1510 milijonov frankov, francoski izvoz v Nemčijo pa od 893 na 810 milijonov frankov.

Letošnja žitna letina se ceni v Franciji uradno na 75 milijonov metrskih stotov, po zasebnih podatkih pa bo dala celo 85 milijonov stotov. Ostanek stare zaloge se ceni uradno na 23, zasebno pa na 30 milijonov stotov, da bi imela letos Francija pri lastni potrošnji 72 milijonov stotov še 35 do 38 milijonov stotov za izvoz.

Škodovi zavodi nameravajo zgraditi v Siriji tovarno za papir.

Spremembe v madžarski zunanji trgovini

Koncem junija se je končalo madžarsko gospodarsko leto 1938./39. Skupna vrednost izvoza je znašala v tem letu 552,8 milijona pengov ter je za 1,1% večja v primeri s prejšnjim letom. Madžarska je mogla povečati izvoz svojih agrarnih proizvodov, dočim se je izvoz njenih industrijskih proizvodov zmanjšal. V glavnem se je povečal izvoz pšenice, stročnic, povrtnine, živine in živalskih proizvodov. Rastlinskih proizvodov je izvozila Madžarska za 178 milijonov, to je za 35,3 milijona pengov več kot predlani. Izvoz živali se je povečal za 3,6 milijona, predvsem svinj, dočim je izvoz goveje živine nazadoval.

Davčni svetovalec

Kreditne knjižice — Kolkovanje

G. J. V. v Lj.

Vprašanje: Trговец je prodajal blago na kreditno knjižico v dobi od 1. I. 1938 do 20. II. 1939, toda kreditne knjižice ni kolkoval. Po zapisniku finančne kontrole mora radi netaksiranja plačati 50kratno kazno od celotne prikrajšane takse, to je od zneska din 20—. Vendar nam posamezniki zatrjujejo, da osnova za kazno ne more biti taksa za obe leti, ampak le enoletna taksa s prišteto redno takso za dve leti. Sedaj si nisem na jasnem, koliko znaša taka kazna.

Odgovor: Pripomba 3. k tar. postavki 34 zakona o takсах jasno določa, da je globa za neplačano, nezadostno plačano ali nepredpisno plačano takso iz te tarifne postavke petdesetkratni znesek neplačane ali nepredpisno ali nezadostno plačane takse. V navedenem primeru znaša prikrajšana taksa za vsako leto din 10—, skupno torej din 20—. Osnovo za kazno tvori celotno prikrajšana taksa po din 20—, torej 50 × 20 = din 1000—. Pri tem ne igra nobene vloge okolnost, da gre samo za eno knjižico in da ni bila za vsako leto izstavljena posebna knjižica.

Ze v 24 urah
barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manjete. Pero, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Povračilo takse za tožbo na upravno sodišče

Z. A. v D. L.

Vprašanje: Upravno sodišče je tožbi v davčni zadevi v celoti ugodilo. Ali ima stranka v tem primeru pravico, da zahteva povračilo takse, s katero je kolkovala tožbo?

Odgovor: Taksa je v tem primeru odškodnina za poslovanje upravnega sodišča na podlagi tožbe in se v nobenem primeru ne more povrniti. Delna povrnitev bi bila mogoča le, če bi taksirali tožbo z večjo takso, nego je bilo potreba. Za preveč ali pogrešno plačano takso bi morali zahtevati povračilo v 90 dneh, od dne, ko ste takso plačali. Zakon bi moral

Trgovskemu naraščaju!

„Lastno eksistenco si ustvarjam“

Tako si mora misliti vsak, kdor se je odločil za trgovski stan. Ze v tistem hipu, ko je še vajenec, si mora vedno klicati v spomin, da je vstopil kot vajenec v trgovino, da si ustvari lastno eksistenco. Ne zato, da bo enkrat le pomočnik s toliko in toliko mesečne plače, temveč da bo samostojen trgovec. Zato je potrebno, da je že vajenec delaven in da ima vedno odprte oči, da se čim več nauči, da si čim več nabere znanja. Ne zato, ker zahteva šef od njega, da se uči, temveč zaradi sebe, da bo enkrat samostojen, da si bo mogel ustvariti dobro eksistenco.

Še bolj pa mora misliti na to trgovski pomočnik. Njegovo obzorje je že širše, zato se mora tudi mnogo bolj zavedati, da si s svojim delom v trgovini ustvarja tudi sebi dobro eksistenco. Če bo dobro poznal blago, ki ga prodaja, bo

mogel tudi dobro nakupovati blago. Pri nakupu pa je glavni dobiček trgoveca. Če bo znal dobro postreči strankam, potem bo tudi kot samostojni trgovec znal vedno privabiti stranke v svojo trgovino. Skratka, vse, kar se nauči v svoji vajeniški in pomočniški dobi, mu bo olajšalo pot k osamosvojitvi.

Včasih preživlja pomočnik, še bolj pa vajenec, težke čase. Kdor se je res odločil za trgovski stan, tega te težave ne morejo preplahiti. Treba je pač stisniti zobe in delati naprej. Trgovina daje lepe nagrade za delo, toda samo tistemu, ki mnogo dela, ki je vedno pozoren. Ni trgovski stan za vsakogar! Kdor pa se vedno zaveda, da si ustvarja lastno eksistenco, ta bo premagal vse težave, ta se bo izučil kakor treba, ta bo tudi v resnici dober trgovec.

Praktični nasveti

»Vašega moža se tiče«

Znano je, da se prebere le majhen del prospektov, ki jih razpošiljajo trgovci in fabrikanti svojim odjemalcem. Ljudje nimajo časa, poleg tega pa so prospektov in reklamnih pisem že naveličani, da jih sploh nečesto brati. Tako so dostikrat tudi najbolj učinkoviti in z največjo vestnostjo sestavljeni prospekti in letaki brez učinka.

Na prebrisan način pa je znal neki trgovec vzbuditi zanimanje za svojo reklamo. Na svoje tiskovine, ki jih je pošiljal gospodinjam, je z roko napisal in rdeče podčrtal besede: »Vašega moža se tiče«

Jasno je, da je sedaj vsaka gospodinja to tiskovino prečitala. Kje je žena na svetu, ki ne bi hotela kaj slišati o svojem možu. Seveda pa mora biti takšno pismo tudi tako sestavljeno, da ne bo gospodinja preveč razočarana in da bo tiskovina vsaj do neke mere opravičevala pripombo: »Vašega moža se tiče«

Neki trgovec je rešil to nalogo izrečno določati, da se sme za uspešno tožbo na upravno sodišče zahtevati povračilo. Ker takega določila ni, povračilo ne morete zahtevati.

sijajno. Pisal je, da so gospodje dostikrat silno konservativni in da nočejo o kakšni novi stvari nič slišati. V trgovinah pa tudi ne znajo kupovati in bi vse nakupe najraje prepustili ženam. Zato vabi trgovec v svojem pismu gospodinjjo, da si skupno z možem ogleda razstavo v njegovi trgovini.

Ce je mož tudi v resnici prišel v razstavo, ne vemo, pač pa vemo to, da je dotična gospodinja bila za vedno dobra odjemalka dotičnega trgovca.

Vedno prečitajte, preden podpišete!

Tudi kadar se najbolj mudi, ne bi človek nikdar smel podpisati nekaj, česar ni prej prebral. To velja zlasti za šefe. Koliko škode so že imeli šefi, ker so podpisali naročilnice, ne da bi jih prej pazljivo prečitali.

A ne le za šefe, tudi za pomočnike je to načelo važno. Če spiše pismo, naj ga ne nese šefu, če ga ni prej dobro prečital, in se prepričal, da gotovo v pismu ni nikakih napak. Takšna pisma bo šef ugodno sprejel, dočim ga bodo slabo ter pomanjkljivo sestavljena pisma spravila v največjo jezo.

Kadar kdo kaj podpiše, mora vedeti, kaj bo podpisal, ker drugače ni dober trgovec. Kdor vse

na slepo podpiše, more podpisati tudi lastno obsodbo. Zato ne podpisujte na slepo!

Pridobivanje kupcev v vročini

Neka tekstilna trgovina je v svoji izložbi pritrčila plakat približno te vsebine:

Danes je v kopalšču na Savi 19°, zrak pa ima 31°. V tej vročini ni druge rešitve, kakor da se gre človek kopat. Seveda pa si morate nabaviti še prej plavalni kostim. Pogledjte si naše in prepričali se boste, da je kopanje v njih res užitek!

Podobno bi mogli tudi prodajalci drugih predmetov uspešno opozoriti ljudi na svoje predmete. Vročina! Pripekajoča žej! Nič boljšega ko naši osvežujoči bonboni!

Podobnih primerov je vse polno. Vedno je treba izkoristiti vsako priliko, da se privabijo kupci.

V vročini in v mrazu se ljudje pred termometri ustavljajo. Mislite na to!

Zgovornost, ne pa klepetavost!

Prodajalec mora biti zgovoren. Kupcu mora hitro in točno razložiti prednosti blaga ter ga prepričati, da bo z nakupom ponujenega blaga napravil dobro kupčijo. Ka-

Nove knjige

Pravilnik za izvršenje uredbe o vojnih invalidih

V založbi zagrebške »Tipografije« je izšla celotna zbirka vseh predpisov o vojnih invalidih in drugih vojnih žrtvah. Knjiga vsebuje naslednje pravilnike: 1. pravilnik za izvajanje uredbe o vojnih invalidih in drugih vojnih žrtvah, 2. pravilnik o pregledu oseb, zaslišenih po invalidski uredbi, ki objavlja tudi vse obrazce za zdravniška spričevala in druga invalidska potrdila, 3. pravilnik o zdravniški pomoči in izdajanju zdravil, 4. navodila za presojo pridobitne nesposobnosti vojnih invalidov in 5. uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o vojnih invalidih in drugih vojnih žrtvah. Na 133 straneh so torej zbrana vsa določila glede vojnih invalidov. Cena broširane knjige je 15 din, vezane pa 20 din in se naroča pri »Tipografiji« v Zagrebu.

Slovenia Transport

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah

Mednarodni transporti

Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

kor pa je zgovornost za uspešnost prodajalca potrebna, tako pa bi bilo napačno, če bi se ta zgovornost spremenila v klepetavost. In klepetavost postane, kadar govori prodajalec o stvareh, ki nimajo s kupčijo prav nobene zveze in kadar se tičejo stvari, ki kupca sploh ne zanimajo. Je sicer mnogo kupcev, ki tudi sami radi klepetajo. Takšnemu je seveda treba do neke mere ustreči in če ni sicer posla v trgovini, tudi se vdati njih slabosti. Toda ne v preveliki meri, ker klepetavi ljudje niso dobri kupci. Pa tudi to je treba upoštevati, da nekatere ljudi klepetavost zelo odbija. A tudi s časom je treba računati, ki se s klepetanjem izgubi. V trgovinah, kjer se mnogo klepeta, se ne delajo velike kupčije, ker skoraj za prodajanje ne preostaja časa. Zato zgovornost, ne pa klepetavost!

I. in II. zvezek Hauffovih pravljic

Ceprav je naša prevodna literatura že precej bogata, pogrešamo še vedno mnogo znamenitih del svetovne literature. Med drugimi smo pogrešali tudi prevod Hauffovih pravljic, ki s svojo bogato in lepo fantazijo osvajajo vsakogar. Prevod Hauffovih pravljic je oskrbel g. Josip Osana in zasluži njegov prevod vse priznanje.

Prvi zvezek pravljic prinaša 12 pravljic, drugi pa 6. Prvi zvezek ima 241 strani, drugi pa 185. Vse pravljice je okusno ilustriral g. Slavko Pengov. Knjigo je založnica Jugoslovanska knjigarna bogato opremila, da bo v okras vsaki knjižnici.

Vsak zvezek velja vezan v celoplatno din 45—. Knjigi prav toplo priporočamo.

Poročajte vedno o vseh važnejših dogodkih svojega kraja »Trgovskemu listu«!

Leopold Kerne:

Kdaj je reklama uspešna

(Vse pravice pridržane.)

Notranjost trgovskega lokala.

Kakor pazi soliden trgovec na vabljev utis zunanosti svoje trgovine, tako polaga važnost na celotno notranjost svojega lokala, zavedajoč se, da mora nuditi mnogo več, kakor obeta na zunaj. Ne samo praktična izraba prostora, tudi oblika in barva notranje opreme, razvrstitev in nameščenje blaga, razsvetljava, ves inventar mora ugodno učinkovati na stranke, kar je ravno tako važno, kot dobra postrežba. Tople stene, smotrnost in red, enotna ubranost celotnega prostora, vseeno, če je velik ali majhen, dviga v kupovalcu občutek ugodja, ki ga priklepa na trgovino.

Vsa trgovina je izložba, po kateri se izprehajajo oči kupovalca in uživajo veselje nad gledanjem. Ustavljajo se na zanimivih predmetih, ogledujejo posebno blago z napisimi in s cenami. Često jih šele razstavljeno blago opozori, da ga je treba kupiti. Temu namenu naj služijo tudi razločni napisi na zaprtih predalih, ki služijo za pregled trgovcu in obenem v opozorilo stranki. Tudi označba cen, seveda v točnih, nezaokroženih številkah in vidni ceniki imajo v trgovini svoj pomen. Često precenjuje stranka kak predmet, cena pa ji pove, da je zanjo tudi ta predmet dosegljiv.

Za trgovca samega je važno, da je blago pregledano in pripravno postavljeno, ker si s tem olajša trud med postrežbo in pri pregledu zaloge. Iskanje stvari po različnih predalih ali škatlah vpliva jako neugodno na čakajoče kupce. Vse stvari morajo biti nameščene po smotr-

nem načrtu, upoštevajoč ceno, velikost, kvaliteto ali kak drug red, ki si ga prodajalec lahko zapomni. Skrite stvari, na katere prodajalec lahko pozabi, so skoro obsjene, da postanejo v skladišču nerabne.

Stranke imajo rade, če je v lokalu nekoliko udobnosti. Prostor mora biti vsaj toliko, da ni nevarnosti, da bi se kdo kam zadel. Vhod naj bo udoben, ne preozek in prodajne mize naj ne stoji preblizu vhoda. Prav nesrečno je včasih postavljena blagajna, naravnost kupcu pred nos ali kakor v nekaterih lekarnah, kjer stoji, kakor kak poglavitni predmet sredi prodajne mize. Trgovec ne sme gledati pri tem na svojo udobnost in naj vidno blagajno postavi tako, da jo bo kupec opazil šele tedaj, ko se bo poslavljajal od svojega denarja.

Ni težko opaziti, kako privlačni so lepo opremljeni trgovski prostori. Pri vsem pa se je držati zmernosti in ravnati se je po okusu odjemalcev. Preprosti, delavni ljudje ne ljubijo razkošnih lokalov. Podoželani imajo radi preprosto domačnost. Mestne luksuzne trgovine morajo biti bogatejše opremljene, da tudi s svojim sijajem učinkujejo na razvajenega kupca. Preveč razkošja pa škoduje ravno tako kot zanemarjenost, oboje nasprotuje zaupanju.

Samo osebni okus še ne zadostuje za dobro ureditev trgovine, ker je enostranski. Trgovec je v prvi vrsti usmerjen na zaslužek in ne more biti v vseh stvareh strokovnjak. Pri preureditvi lokala si bo poiskal praktičnega arhitekta, ki mu bo z načrti in nasveti pomagal rešiti težke naloge, ki jih stavi njegov lokal glede praktične in okusne ureditve inventarja, razsvetljava, kurjave, zračenja, vodovoda, izložbenega okna in drugih slučajnosti. Vsak lokal in tudi vsaka trgovska panoga ima svoje posebne zahteve, katerim se lahko ustreže samo z dobrim načrtom.

Zavojnina

Vedno večja važnost in pazljivost se posveča v največjem času zavojnini. Le redkokdaj se lahko izdaja kako blago nezavito. Če pomislimo, koliko trpi odprto blago zaradi vlage, prahu, olipavanja in kako nehygienično je, če obletavajo blago muhe in male živalice, bomo gotovo dali prednost blagu, ki se prodaja v zavitkih. Tehtanje in zavijanje lahko opravijo stroji v tovarni in trgovec bo dobival blago dobro zavito, da ga bo lahko izročal strankam.

Blago, ki je označeno s tovarniško znamko, se prodaja navadno v originalnih zavojih, škatlah, tubah, steklenicah, lončkih, etujih. Poleg papirja, kartona, lesa in stekla se uporablja pločevina in umetna smola (bakeit, galalit). Jako okusna je prozorna zavojnina, skozi katero se vidi vsebina. Jestvine so pogosto zavite v celofan, to je prozorna koža iz celuloze, ki se lepo sveti, je jako odporna in varuje vsebino pred bakterijami.

Namen ovojnine pa ni samo, da čuva blago pred poškodbami. Z mično zunanostjo se lahko združijo ideje, ki vzbujajo pozornost kupca. Kupec, ki vidi lep zavojček, se hitro zanima tudi za blago, ki je v njem.

Smotrna zavojnina za označeno blago se mora po svoji zunanosti vtisniti v spomin, prilegati se mora vsebini, po svoji posebnosti naj se loči od vseh drugih zavojnin, v slogu naj kaže enotnost z drugimi reklamnimi sredstvi svoje trrdke in naj bo primerna sodobnemu okusu. Mnoge trrdke uporabljajo tako dobro in lepo zavojnino, da jo kupec lahko uporablja za shranjevanje drugih stvari in se mu zdi škoda, da bi jo vrgel proč.

Zavojnina, ki je že vpeljana, se ne more brez škode izpreminjati; zato je treba blago že od začetka opremiti s takšno zavojnino, ki bo lahko obdržala trajno vabljevost. (Dalje prihodnjič.)

Cenik

za izvozno zavarovanje valute

Veljaven od 1. do 15. avgusta.

V ceniku, ki smo ga objavili za prvo in drugo polovico julija (gl. št. 74. do 84. »Trg. lista«), so z novim cenikom za avgust — namstopile sledeče spremembe:

33. paradiznik 200,
  38. sveže sadje v zabojih (surove češplje itd.) 200,
  - 38.a sveže češplje, razsuto 150,
  40. jabolka v zabojih 350,
  41. sveža jabolka, razsuto 300,
  42. sveža jabolka, razsuto za porabo 250,
  43. jabolka za industrijsko porabo 130,
  - 43.a hruške sveže, razsuto 200,
  - 43.b hruške sveže, v zabojih 300,
  115. prašiči od 70 do 100 kg vsak 1000,
  - prašiči od 100 do 135 kg 1300,
  - prašiči od 135 do 180 kg 1400,
  - prašiči nad to 1700,
  118. mast q 1650,
  - 122.a slanina, nasoljena 1550,
  - 123 slanina sveža 1650,
  149. race zaklane 1500,
  150. kokoši zaklane 1450,
  151. piščanci zaklani 1800.
- (Vse ostale postavke oz. cene so nespremenjene.)
- Pripombe: 1. Pri izdaji potrdil morajo pooblaščenke banke zahtevati od izvoznikov pismeno izjavo, da bodo ves izkupiček za blago vnesli v državo.
2. Opozarja se, da je navesti na-

tanko vrsto blaga in količino ter se strogo držati (bankam) v ceniku navedenih cen, dalje navesti namembno državo. Pri lesnih predmetih treba navesti poleg kubičnih metrov tudi težo za m³.

3. Banke morajo obračunavati tujo valuto po srednjem borznem tečaju dotičnega dne, ko se izda potrdilo.

4. Carinarnica mora primerjati potrdilo oz. blago, oz. posebne oznake, če je v vagonu različno blago. Neskladnosti javi bančnemu in valutnemu oddelku, ne sme pa zadrževati pošiljk.

5. Potrdila o zav. valute veljajo en mesec, računano od dne izdaje do dne natovoritve blaga, kar se označi na tovornem listu. Če se cene ta dan ne skladajo, se to javi oddelku ministrstva, pošiljke se pa ne smejo zadržati.

6. Bančnemu in valutnemu oddelku je vračati potrdila o zavarovanju valute samo, če so popolnoma ukoriščena. Deloma ukoriščena potrdila se vrnejo izvozniku.

7. Za ribe velja, da je treba zavarovati samo vagonске pošiljke.

8. Pri govedu iz Južne Srbije se vzamejo 25% nižje cene.

9. Pri lesu iz Slovenije in iz Gorskega kotarja se vzamejo za 10% nižje cene, nego so navedene pri ustreznih številkah cenika.

sedaj od posojila 115 milijonov din, ki ga je najelo pri Poštni hranilnici na podlagi posebne uredbe ministrskega sveta za izpopolnitev telefonske in brzojavne službe, 25 milijonov din. S tem zneskom se bosta postavili telefonski centrali v Osijeku in Skoplju. Sedaj pa zahteva pošto ministrstvo, da se mu izplača še ostalih 90 milijonov din, da more še letos izvršiti nekatero nujne nabave, ki so potrebne za izboljšanje telefonskega in telegrafskega prometa.

Nova avtomatična telefonska centrala v Beogradu, ki je instalirana na Senjaku, bo izročena v promet sredi tega meseca. Nova centrala ima 500 števil.

Neka finančna skupina, v kateri je zastopan tudi nemški kapital, raziskuje rudna ležišča na ozemlju med Valjevom, Krupnjem in Ljubovijo. Preiskave so dokazale, da je tu mnogo svinčene, cinkove in bakrene rude. V bakreni rudi je tudi nekaj niklja.

Cena vrecam iz jute se je v naši državi v zadnjih treh mesecih dvignila za 100%. Ker je ostalo razmerje med prodajno in nabavno ceno pšenice isto, se pritožuje mlinska industrija, da gre zvišanje cen samo na njen račun. Zato zahteva, da se nekaj ukrene za povišanje vrec ali pa da se začne izdelovati vreče iz nadomestnih tkanin iz naših domačih surovin.

Nemško gospodarsko ministrstvo je dovolilo na ime akontacije za zimске mesece za potrebe nemških turistov v Jugoslaviji nadaljnjih 32 milijona RM.

V Beograd pride posebna komisija iz Češko-moravskega protektorata, da se dogovori o izvozu 100 vagonov masti in 50 vagonov svežega mesa v Češko-moravsko.

Zaradi obmejnih incidentov, ki so jih zakrivila madžarski splavarji, je Romunija pretrgala trgovinska pogajanja z Madžarsko. Ker pa so bili med temi incidenti mirno poravnani, so se trgovinska pogajanja zopet obnovila.

Pariški »Matin« poroča, da je zaradi zadnjih povodnji Rena zopet prestopila bregove in poplavlja tudi nekatero dele Siegfriedove erte. Poveljstvo utrdbe je zato odredilo, da se utrdbe v teh delih razderejo in zgrade nove. Baje je bilo tudi 30 podjetnikov aretiranih.

nih, ker da so preveč površno delali utrdbe. Podjetniki pa odklanjajo vsako odgovornost, ker da so morali delati tako hitro, da se beton sploh ni mogel posušiti.

Francoske trgovinske zbornice so ugotovile, da je v nekaterih trgovinskih in industrijskih strokah tujcev od 10 do 20%. Zato zahtevajo zbornice, da se tuji trgovci in industrijski strože kontrolirajo.

Češko-moravski protektorat dobi svojo vojsko, ki pa bo štela samo 280 oficirjev in 7000 mož. Vrhovni poveljnik te vojske bo predsednik protektorata Hacha. Poveljnik pa bo generalni inšpektor, ki bo imel svoj sedež v Pragi. Inšpektorji bodo v Brnu, Pragi in Kraljevem Gradcu. Vojaki in oficirji morajo biti češke narodnosti.

Posebna vladna anketa je ugotovila, da je na Moravskem 250.000 hektarov neizkoriščene zemlje, od katere je 60.000 ha ugodnih za sadjerejo. Vlada je zato sklenila, da bo sistematično pospeševala sadjerejo, zlasti zato, ker je do sedaj Praga kupovala sadje večinoma na Slovaškem.

Angleško-poljski sporazum o jamstvih sta podpisala poljski veleposlanik v Londonu in angleški minister za čezmorsko trgovino Hudson. Anglija nudi Poljski jamstvo za nabavo blaga v Angliji v višini 8.163.300 funtov. To posojilo se bo obrestovalo po 5% in jamči za obresti angleško trgovinsko ministrstvo. Posojilo se bo amortiziralo v 16 letih.

Vest nekaterih listov o zopetnem čiščenju v rdeči armadi se je izkazala kot neresnična.

Zaradi vročine je nastala v alžirski luki velika eksplozija, zaradi katere je bilo ubitih 17 ljudi. Materialna škoda se ceni na 20 milijonov frankov.

Demokratski poslanci v U. S. A. so imeli sejo, na kateri so razpravljali o Rooseveltovih gospodarskih in finančnih načrtih. Na koncu so sprejeli sklep, s katerim se izrekajo za Rooseveltove načrte.

Mehiška vlada, ki še ni priznala vlade generala Franca, razpolaga s 50 milijoni pezet, ki jih je poslala v Mehiko republikanska vlada. Sedaj se poroča, da namerava mehiška vlada s tem denarjem naseliti španske begunce v Mehiki in jim dati potrebno zemljo.

Radio Ljubljana

Sobota, 5. avgusta: 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Prenos promenade koncerta iz Rogoške Slatine (dirigent Anton Nefat) — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.40: Nac. ura — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogoške Slatine (dirigent Anton Nefat) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Fantje na vasi — Konec ob 23. uri.

Nedelja 6. avgusta, 8.00: Plošče — 8.45: Napovedi in poročila — 9.00: Prenos iz Ptujca: Reportaža sporeda udeležencev slovesnosti ob priliki 700letnice minoritskega samostana v Ptujcu — 10.30: Prenos iz Rogoške Slatine: Jubilejni koncert pevskega društva »Sloga«; sodeluje 23 slovenskih pevskih društev z moškimi in mešanimi zbori — 12.30: Plošče po željah — 13.00: Napovedi — 13.20: Duet harmonik (Brata Goloba) — 15.00: Pevski nastop ptujskega in ljutomerskega pevskega okrožja pod vodstvom prosv. inšp. Marka Bajuka — 17.00: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30: Prenos promenade koncerta iz Rogoške Slatine. Dirigent: Anton Nefat — 18.30: Plošče — 19.00: Napovedi in poročila — 19.30: Citraški trio »Vesna« — 19.40: Spomini Save Tekelike — 20.00: Citraški trio »Vesna« — 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogoške Slatine. Dirigent: Anton Nefat — 21.30: Balalajke (plošče) — 22.00: Napovedi in poročila — 22.15: Kmečki trio.

Ponedeljek 7. avgusta, 12.00: Mojstri harmonike (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Klavirski koncert (dr. Danilo Svava) — 14.00: Napovedi — 19.00: Poročila — 19.30: Zanimivosti — 19.40: Nac. ura: Jovan Skerlič, nacionalni javni delavec — 20.00: Liszt: Ogrska rapsodija No. 2 (plošče) — 20.10: Mesečni slovstveni pregled (prof. France Vodnik) — 20.30: Plošče — 21.00: Prenos iz Luzerna: Simfonični koncert v okviru mednarodnega glasbenega festivala — Vmes okoli 22.00: Napovedi, poročila.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kralj Peter II. je v četrtek s sedmimi svojimi šolskimi tovariši obiskal Ljubljano, da razkaže svojim tovarišem lepoto mesta. Peljal jih je tudi na grad. Koder se je pokazal po ljubljanskih ulicah kralj, so ga ljudje navdušeno pozdravljali.

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta v spremstvu kneževičev Aleksandra in Nikole ter ministra dvora odpotovala iz Londona. Na postaji jima je skupina jugoslovanskih dijakov privedla navdušene ovacije.

Predsednik vlade Dragiša Cvet-

ković se je pripeljal z brzovlakom iz Splita na Bled.

Za načelnika oddelka za trgovino in industrijo pri banski upravi v Ljubljani je imenovan inšpektor te uprave Dragotin Trstenjak.

Za načelnika tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani je imenovan inž. Franc Ruch.

Minoritski samostan v Ptujcu slavi v dneh od 5. do 7. avgusta svojo 700 letnico. Za udeležence slavnosti je dovoljena polovična vozna.

Skofjeloški planinski polk je na lep način proslavil 1. avgusta svojo slavo. Zastopniki oblasti in ljudstva so polku iskreno čestitali.

6. obrtniška razstava se odpre v nedeljo dne 6. avgusta v St. Vidu nad Ljubljano.

Pošto ministrstvo je prejelo do-

Lipski jesenski sejem

Začetek 27. avgusta

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpciškega sejma, Beograd, Knez Mihajlova ulica br. 33/I.

in častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies,
Ljubljana, Tyrševa 33,
Telefon 27-62

Josip Bezjak, Maribor,
Gospiska ul. 25, Tel. 20-97

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 4
Telefon 33-80

Prvovrstne svetovno znane proizvode tovarne „MARELLI“ (MILANO-ITALIJA) elektromotorje, ventilatorje najrazličnejših vrst, vodne črpalke itd. Vam dobavi in instalira

Mihelčič Ivan, elektrotehnično podjetje Ljubljana, Borštnikov trg št. 1 — telefon 27-04

Izvršuje vsakovrstne električne instalacije in napeljave za luč, moč, signale itd. Popravlja vsa v stroko spadajoča dela.

Zahtevajte prospekte in reference!

Zahtevajte in uporabljajte proizvode tovarne „MARELLI“!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodneje

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

Pred 300 leti

se je pripisovalo z Rogoško slatino dosežena zdravljenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znatno ugotovljena. Je to blagodar narave trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogoška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja.

Tudi vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto drage pijete Rogoško slatino!

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špicerijo

Veleprazarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzojavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66
Ustanovljeno leta 1886

Brez posebnega obvestila

Za vedno nas je zapustil naš preljubi očka in opapa, gospod

LUDOVIK ČERNE

zlatar in meščan ljubljanski

K večnemu počitku ga sprejmo v petek, dne 4. t. m. ob 5. uri popoldne iz mrtvaške veže, Štajmerjeva ulica (Leonšče), na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 5. t. m. ob 7. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oo. frančiškanih.

LJUBLJANA dne 4. avgusta 1939.

Globoko žalujoče rodbine:
Černe, Magolič, Baloh, Hren, Ribnikar

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo

Trgovci popust!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z.

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrake, journal, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!